Työelämä
Mikko Nyyssölä

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Lausunto

2.10.2017

JAETTU YMMÄRRYS TYÖN MURROKSESTA, VALTIONEUVOSTON TULEVAISUUSSELONTEKO

Elinkeinoelämän keskusliitto on pyydetty työ- ja tasa-arvovaliokunnan kuultavaksi otsikossa mainitun tulevaisuusselonteon johdosta. Tarkastelemme selontekoa tässä yhteydessä työlainsäädännön näkökulmasta.

1. Tulevaisuusselonteossa visioidaan yhteiskuntaa ja työntekoa, joka poikkeaa merkittävästi nykyisestä. Työtä tehdään ilman perinteistä työnantaja-työntekijä-suhdetta. Työ on monesti digitaalista ja globaalia, ajasta ja paikasta riippumatonta, ja työntekijän toimeentulo voi koostua monista tulovirroista. Kaikki eivät välttämättä kiinnity yhteiskuntaan perinteisen työn kautta.

2. On selvää, että nykyisessä työlainsäädännössämme ei ole pyritty-kään vastaamaan selonteon haasteisiin. Vaikka lainsäädäntömme on suhteellisen uutta - koko lainsäädäntö on uusittu 1990-luvulta alkaen - se heijastelee rakenteiltaan ja ajatuksiltaan menneitä vuosikymmeniä, ei tulevaisuutta eikä sen haasteita ja mahdollisuuksia.

3. Yritystoiminnan muutokset ovat monilla aloilla nopeita, mutta lainsäädäntötyö on perinteisesti hidasta. On ratkaistava, millä tavalla tähän haasteeseen vastataan.

4. Nopein, välittömästi käytössä oleva keino reagoida tulevaisuuden kysymyksiin on, että emme ainakaan enää tee uutta lainsäädäntöä, joka vaikeuttaa muutoksiin sopeutumista.

Muutokset tapahtuvat markkinaehtoisesti, ja suomalaisten yritysten on huolehdittava kilpailukyvystään globaaleilla markkinoilla. Tämä on otettava huomioon kaikessa lainsäädäntötyössä; uusia rasitteita ja jäykistäviä rakenteita ei ole varaa enää luoda.

5. Tällä hetkellä selvitellään muun muassa työaikalain ja vuosilomalain uudistamista. Kummatkin lait ovat rakenteiltaan ja sisällöltään vuosikymmenten takaa, ja ne heijastelevat maailmaa, jossa työtä tehtiin kiinteällä työpaikalla viitenä päivänä viikossa kahdeksan tuntia päivässä.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Työelämä
Mikko Nyyssölä 2.10.2017

Vuosilomalaki rakentuu vieläpä kuusipäiväisen työviikon varaan, vaikka se katosi jo 1960-luvulla.

6. Olennaista edellä mainittujen lakienkin osalta on, katsommeko menneisyyteen vai tulevaisuuteen. Tulevaisuus tuo mahdollisuuksia sekä työnantajille että työntekijöille, eikä ole viisasta rajoittaa niitä ikivanhalla lainsäädännöllä. Nollatoleranssi uusille rajoituksille on oltava itsestäänselvyys lakeja uudistettaessa.

7. Tämän ohella on nopealla aikataululla ryhdyttävä selvittämään, miten laaja työlainsäädäntömme saatetaan vastaamaan tulevaisuuden haasteita ja mahdollisuuksia.

8. Suomen työlainsäädäntö rakentuu monilta osin EU-oikeuden varaan, ja monissa kysymyksissä EU-oikeus asettaa reunaehdot lainsäädännön uudistamiselle. Siksi samat periaatteet on omaksuttava myös EU-oikeudessa: seis uusille rajoituksille ja voimassa olevan lainsäädännön tarkastelu ja uusiminen tulevaisuuden näkökulmasta.

Kunnioittavasti

Mikko Nyyssölä